



ENPSIT
Europees Netwerk
voor
Sociaal Tolken en Vertalen

Politieke Aanbevelingen



EQUAL



fedasil
FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR
DE OPVANG VAN ASIELZOEKERS

Met de steun van het Europese Sociaalfonds (ESF)



Politieke Aanbevelingen

omtrent de sector van het Sociaal Tolken en Vertalen

VOORWOORD

Onder de sleutelwoorden die tot het gemeenschappelijke Equal-programma behoren, bevinden zich in het bijzonder de woorden 'disseminatie', 'uitwisseling' alsook 'duurzaamheid' van de producten en de resultaten die in het kader van de projecten werden ontwikkeld en gerealiseerd én die door Equal werden gesubsidieerd. Het lag voor de hand dat de nuttige praktijkervaringen en de resoluties die uit de Equal-projecten voortvloeien, zouden meegedeeld worden aan de verantwoordelijke overheden, zodat zij deze kunnen opnemen in hun toekomstige politieke actieplannen.

De leden van het transnationale partnerschap TRIALOG hebben om deze reden voor een originele presentatie van hun aanbevelingen gekozen. Voor de sector van het sociaal tolken en vertalen worden vijf grote hoofdstukken (resoluties 1 t.e.m. 5) besproken. Voor iedere resolutie wordt vervolgens een aantal concrete aanbevelingen voorgesteld. De wijze waarop de politieke aanbevelingen worden gepresenteerd, zal de politieke verantwoordelijken toelaten om vlugger te identificeren op welk(e) niveau(s) de resoluties en/of de aanbevelingen actief kunnen worden omgezet, en dit in functie van de materies en bevoegdheden waarvoor zij verantwoordelijk zijn. De actoren van onze sector zullen bovendien vlugger de realisatie van een bepaalde aanbeveling door een bepaald politiek niveau kunnen opvolgen.

Deze resoluties en aanbevelingen zijn opgesteld opdat ze eenvoudig omzetbaar en bruikbaar zouden kunnen zijn in meerdere landen, en dit op alle politieke niveaus. Aangezien deze tekst gezien moet worden als een eerste poging om de aanbevelingen aan de gehele Europese sociaal tolk- en vertaalsector voor te stellen, willen we benadrukken dat het om een werkdocument gaat. Dit document zal mettertijd evolueren en amendementen en toevoegingen die inspelen op de geografische context van een land zullen zeker en vast in deze tekst ingebracht worden.

De aanbevelingen worden van algemeen naar specifiek voorgesteld. Eerst geven we u een kort overzicht van de resoluties. Wie het dossier met kennis van zaken leest, zal vlug een eerste indruk krijgen van de thema's die wij behandelen. In een tweede fase zal voor elke resolutie een reeks aanbevelingen opgesomd worden die uit de verschillende resoluties voortvloeien.

Uiteindelijk zal in een derde fase uitleg gegeven worden over elke resolutie en zal het nut en de noodzaak van elke aanbeveling onderstreept worden. De lezer die onze argumentatie wil kennen en zich hierin wil verdiepen, zal, hopen wij, in deze tekst zijn gading vinden. Dit derde deel, dat het centrale deel vormt en het meest uitgebreide deel is, zal voorafgegaan worden door een klein glossarium, voor een gemeenschappelijk begrip van de gebruikte termen en concepten. Vervolgens komt er een verklarende inleiding over het bestaansrecht en de noodzaak van onze sector.

Deze resoluties en aanbevelingen zijn het resultaat van het transnationale samenwerkingsakkoord TRIALOG. De partners van de TRIALOG-werkgroep 'sociaal tolken en vertalen' hebben contact gehad met andere sociaal tolk- en vertaaldiensten, met name uit België, Frankrijk, Zwitserland en Duitsland, wat onze reflectie verrijkt heeft. Dankzij deelname aan conferenties en seminars konden we andere actoren ontmoeten die kostbare informatie hebben aangebracht voor het opstellen van deze tekst. Wij houden eraan om in dit verband het nationale seminarie rond het beroepsprofiel (op 11 september 2006 in Brussel) te vermelden, alsook het internationale seminarie "Sociaal tolken – de uitdagingen, de beperkingen, de toekomst" (op 15 en 16 september 2006 in Toulouse), het seminarie "Tolken in de sociaal context: een instrument voor een openbaar niet-discriminatiebeleid?" (op 21 november 2006 in Lyon), het internationale forum "Translation, Interpreting and Social Activism" (van 28 tot 30 april 2007 in Granada). Tot slot hebben in de voorbije 3 jaar ook de vele werkvergaderingen en ontmoetingen tussen de SVTD's (sociaal vertaal- en tolkdiensten) en de Belgische ondersteuningsdiensten alsook de vruchtbare werkvergaderingen van de Belgische en Franse partners binnen de TRIALOG-werkgroep 'sociaal tolken en vertalen' in grote mate bijgedragen tot deze aanbevelingen.

RESOLUTIES

- Resolutie 1 Erkennen van het sociaal tolken en vertalen als een noodzakelijk instrument voor een Europees integratiebeleid dat staat voor diversiteit en gelijkheid van kansen
- Resolutie 2 Verzekeren van het recht op kwalitatieve taalbijstand in een sociale context, met inbegrip van de openbare dienstverlening. Dit recht moet evolueren van een principiële recht naar een juridisch afdwingbaar recht.
- Resolutie 3 Een Europese kwaliteitsnorm voor het sociaal tolken en vertalen invoeren
- Resolutie 4 Voorzien van erkenning en financiering voor sociaal tolk- en vertaaldiensten
- Resolutie 5 Ondersteunen van overleg- en samenwerkingsstructuren op verschillende niveaus: Europa, Nationaal, Regionaal, ...

RESOLUTIES EN AANBEVELINGEN

Resolutie 1 Erkennen van het sociaal tolken en vertalen als een noodzakelijk instrument voor een Europees integratiebeleid dat staat voor diversiteit en gelijkheid van kansen

Aanbeveling 1.1 Het gebruik van sociaal tolken en vertalen aanmoedigen

Voor :

- Een gelijke toegang tot elke dienstverlening
- Een integratie van allochtonen
- Een vlotte toepassing van de bestaande regelgeving op alle beleidsniveaus
- Een bijdrage tot het verwerven van de landstaal
- Een vermindering van de totale maatschappelijke kost

Resolutie 2 Verzekeren van het recht op kwalitatieve taalbijstand in een sociale context, met inbegrip van de openbare dienstverlening. Dit recht moet evolueren van een principieel recht naar een juridisch afdwingbaar recht.

Aanbeveling 2.1 De toegang tot taalbijstand verzekeren en verbeteren

- Het aanbod optimaliseren door het opzetten en bevorderen van partnerschappen tussen de sociaal tolk-en vertaaldiensten
- Om een optimale territoriale dekking te verzekeren

Resolutie 3 Een Europese kwaliteitsnorm voor het sociaal tolken en vertalen invoeren

Aanbeveling 3.1 Definiering van een Europees beroepsprofiel voor sociaal tolken en vertalers

Aanbeveling 3.2 Definiering van een Europese deontologische code voor het sociaal tolken en vertalen

Aanbeveling 3.3 Definiering van een Europese kwaliteitsnorm voor opleidingen sociaal tolken en vertalen

- Een basisopleiding uitwerken, alsook voortgezette opleidingen voor sociaal tolken en vertalers
- Formeel erkennen van de opleiding door de bevoegde overheden
- Garanderen dat enkel opgeleide tolken en vertalers worden ingeschakeld
- De overheid vergemakkelijkt de toegang tot de opleiding via het erkennen van elders verworven kwalificaties en/of elders verworven competenties

Aanbeveling 3.4 Definiering van een Europese kwaliteitsnorm voor sociaal vertaal- en tolkendiensten

Aanbeveling 3.5 Overleg en sensibilisering en opleiding van gebruikers

Resolutie 4 Voorzien van erkenning en financiering voor sociaal tolk- en vertaaldiensten

Aanbeveling 4.1 Erkenning/structurele inbedding van sociaal vertaal- en tolkendiensten via wetgeving en een adequate subsidiëring

Aanbeveling 4.2 Financiële bijdrage voor sociaal tolk- en vertaalprestaties van de verschillende openbare diensten en voorzieningen die een beroep doen op sociaal tolken en vertalers

Aanbeveling 4.3 Erkenning en structurele financiering van het onderwijs

Aanbeveling 4.4 Erkenning van het beroep van sociaal tolk en sociaal vertaler

Resolutie 5 Ondersteunen van overleg- en samenwerkingsstructuren op verschillende niveaus: Europa, Nationaal, Regionaal, ...

Aanbeveling 5.1 Ondersteunen van overleg

- Overlegplatform op nationaal en/of regionaal niveau
- Overlegplatform op Europees niveau
- Beroeps- of belangenvereniging voor Sociaal Tolken en Vertalers

LEXICON

ALLOCHTONEN : Onder allochtonen verstaan we vreemdelingen of mensen van vreemde afkomst.

ANDERSTALIGEN: Onder anderstalige verstaan we de personen van wie de moedertaal niet de landstaal is en de landstaal niet of onvoldoende spreken.

GEBRUIKERS : De gebruikers zijn de eerstelijnsdienstverleners of – hulpverleners die in sectoren werken met een maatschappelijk karakter of in openbare instellingen en die, wanneer zij een dienst/hulp verlenen aan anderstaligen, een beroep doen op de diensten van een sociaal tolk of vertaler.

INTEGRATIE : Onder integratie verstaan wij integratie op het vlak van maatschappij, cultuur en burgerschap, waarbij elke vorm van discriminatie vermeden wordt.

LANDSTAAL : Onder landstaal verstaan we de taal die overheerst op het grondgebied (land, regio, enz); in bepaalde landen komen verschillende landstalen voor.

SOCIAAL TOLK- EN VERTAALDIENSTEN : Deze diensten bieden taalhelp aan en organiseren taalhelp.

SOCIAAL TOLKEN EN VERTALEN : In de verschillende Europese landen worden verschillende benamingen gebruikt, zoals gemeenschapstolken (community interpreting), sociaal tolken, spraakbemiddeling (Sprachmittlung, mediazone linguistica), ...

SOCIAAL TOLKEN EN VERTALERS: In de verschillende Europese landen worden verschillende benamingen gebruikt, zoals gemeenschapstolk (community interpreter), sociaal tolk, spraakbemiddelaar (Sprachmittler), tolk.

INLEIDING

Sociaal tolken is een vorm van tolken:

- waarbij de mondelinge boodschap getrouw en volledig omgezet wordt uit een brontaal naar een doeltaal;
- teneinde kwaliteitsvolle reguliere sociale en openbare dienst- en hulpverlening voor iedereen mogelijk te maken zodat het eenieder mogelijk wordt zijn/haar rechten zeker te stellen en zijn/haar plichten na te komen.

Telefoontolken is een vorm van sociale tolkhelp waarbij de sociaal tolk het gesprek tussen opdrachtgever en cliënt telefonisch tolkt.

Tolken ter plaatse is een vorm van sociale tolkhelp waarbij de sociaal tolk zich ter plaatse begeeft om de tolkopdracht tussen opdrachtgever en cliënt tot een goed einde te brengen.

Sociaal vertalen is een vorm van vertalen:

waarbij de schriftelijke boodschap getrouw en volledig omgezet wordt uit een brontaal naar een doeltaal; teneinde kwaliteitsvolle reguliere sociale en openbare dienst- en hulpverlening voor iedereen mogelijk te maken zodat het eenieder mogelijk wordt zijn/haar rechten zeker te stellen en zijn/haar plichten na te komen.

De Sector van het Sociaal Vertalen en Tolken is een geheel dat bestaat uit :

- sociaal vertalers en tolken,
- omkaderd door de Sociaal Tolk- en Vertaaldiensten
- en, in sommige gevallen, bijgestaan door de advies- en ondersteuningsdiensten.

Vandaag kent onze maatschappij een grote culturele diversiteit. We leven samen met mensen van verschillende origines, die elk hun eigen cultuur hebben meegebracht... en ook hun eigen taal. Samen met die talen ontstaat soms echter ook **taalverwarring en een taalkloof**.

Geregeld krijgen ambtenaren en hulp- en dienstverleners de hele wereld over de vloer. Dienstverlening kan niet zonder dialoog. Hulp- en dienstverleners willen al hun cliënten –ook anderstalige- dezelfde kwalitatieve service leveren en slagen hier vaak op eigen kracht niet in. Sterk vereenvoudigde taal en gebarentaal, het inzetten van kinderen en familie als gelegenheidstolk, het gebruik van een derde taal die beiden een beetje spreken... Het zijn allemaal middelen waarmee diensten en voorzieningen het taalprobleem proberen op te lossen. Dit soort noodgrepen leidt echter vaak tot misverstanden, waardoor mensen afhaken of de begeleiding en dienstverlening nodeloos gerokken wordt.

Wanneer taal een obstakel wordt, wanneer dienstverlening niet mogelijk is omdat de communicatie stopt, wanneer de woorden stokken, is er **nood aan een sociaal tolk**.

De sector van het sociaal tolken en vertalen is nog in volle groei maar heeft zich al opgeworpen als een onmisbaar instrument voor talloze social-profit organisaties en overheidsdiensten die de kwaliteit van hun dienstverlening aan anderstaligen wensen te optimaliseren.



Het sociaal tolken en vertalen als instrument botst jammer genoeg bij een aantal gebruikersdiensten nog op weerstand. De rol van de sociaal tolk (en vertaler) is vaak bepalend, maar vaak wordt hieraan voorbijgegaan wegens een gebrek aan middelen. De sociaal tolk (of vertaler) botst ook nog steeds op vooroordelen, en de aanwezigheid van de tolk wordt soms als storend ervaren. Onbekend is vaak onbemind...

Maar heel wat hulp- en dienstverleners zijn al overtuigd van het nut van sociaal vertalers en tolken: De trajectbegeleider die zijn inspanningen liefst vanaf het eerste ogenblik al ziet renderen, de schooldirecteur die anderstalige ouders wil betrekken bij de school en een tolk vraagt voor een ouderavond, de arts die een patiënt de toestemming wil vragen om met een behandeling te starten, de ambtenaar aan het loket die in zijn eigen taal een anderstalige te woord kan staan...

Deze mensen hebben ingezien dat het sociaal tolken en vertalen een onmisbaar instrument vormt bij het toepassen van een onthaal- en integratiebeleid dat zich richt op nieuw- en oudkomers, die vaak in isolement leven. In een maatschappij die open staat voor multiculturaliteit, is deze functie broodnodig in termen van:

- Toegang tot essentiële diensten (onderwijs, gezondheid, integratie, justitie...)
- Toepassing van economische, sociale en culturele rechten (opleiding, werk, huisvesting...)

De **meerwaarde** van het vertalen en tolken is meervoudig:

- Het sociaal vertalen en tolken draagt concreet bij tot de uitwerking van een **diversiteitsbeleid** binnen de gebruikersdiensten;
- Het stimuleert de anderstaligen om één van de **landstalen te leren**;
- Het **isolement** van de anderstaligen **neemt af**, het vermijdt dat ze zich terugplooiën op zichzelf en hun eigen gemeenschap;
- De **participatiegraad** van de etnisch-culturele minderheden **verhoogt**;
- De **anderstaligen worden gestimuleerd om** in andere domeinen **te participeren** (bijv. de socio-culturele sector);
- De **kwaliteit** van de dienstverlening door de gebruikers stijgt aanzienlijk;
- De **duur** van de dienstverlening (alsook het aantal prestaties) **neemt af** en economisch gezien **daalt de totale uiteindelijke kost**: door vanaf het begin een beroep te doen op een sociaal tolk die instaat voor de communicatie en de goede verstandhouding tussen de dienstverlener en de begunstigde, ziet men de efficiëntie van de dienst verbeteren. Hierdoor daalt ook vaak het aantal prestaties die voor dezelfde begunstigde moeten worden geleverd. Er werden al verscheidene onderzoeken gedaan betreffende de kwaliteitsverbetering bij afwezigheid van taalbarrières. Wat de financiële gevolgen betreft, is er sprake van een **terugverdieneffect**. Dit betekent dat de totale kost van een dienstverlening (bijvoorbeeld bij gezondheidszorg) lager ligt wanneer men vanaf het begin een sociaal tolk inschakelt (gelet op de vermindering van het aantal prestaties) dan wanneer men voor dezelfde dienst geen tolk inschakelt.

De georganiseerde tolk- en vertaalhulp heeft tot op heden nog geen juridische basis als instrument voor het inclusief beleid en diversiteitsdenken. De sector van het sociaal tolken en vertalen streeft nog steeds naar een **structurele verankering** en **erkenning** en een verregaand engagement van de betrokken overheden zodat het sociaal tolken en vertalen kan uitgroeien tot een volwaardig instrument voor de uitvoering van een inclusief diversiteitsbeleid. Een beleid dat eenieder de toegang tot basisrechten garandeert, een beleid dat discriminatie en uitsluiting wil bannen en de participatie van eenieder aan deze samenleving mogelijk wenst te maken binnen een Europa dat gericht is op diversiteit en gelijke kansen.

Door gevolg te geven aan onderstaande aanbevelingen, zouden de nationale en Europese overheden écht hun steentje kunnen bijdragen tot de integratie van de anderstalige burger en zodoende een groot aantal problemen en knelpunten wegwerken waarmee de sector momenteel te kampen heeft.

RESOLUTIE 1 ERKENNEN VAN HET SOCIAAL TOLKEN EN VERTALEN ALS EEN NOODZAKELIJK INSTRUMENT VOOR EEN EUROPEES INTEGRATIEBELEID DAT STAAT VOOR DIVERSITEIT EN GELIJKHEID VAN KANSEN

De sector van het sociaal tolken en vertalen moet zorgen voor een **toepassing van het overheidsbeleid** op het vlak van **sociale cohesie, gelijkheid van kansen, strijd tegen discriminatie** en **integratie** van mensen van vreemde afkomst in Europa. De sector zorgt er actief voor dat iedereen op **dezelfde manier toegang krijgt tot zijn/haar rechten** en dat de **verschillen gerespecteerd worden**.

Door iedereen een gelijke toegang te bieden tot zijn/haar rechten wordt het sociaal tolken en vertalen een **instrument voor participatie en integratie**. De aanwezigheid en de functie van de tolk zorgen ervoor dat vooroordelen worden weggewerkt. De anderstalige wordt niet langer beoordeeld op zijn "capaciteit om zich al dan niet te kunnen uitdrukken", maar eerder op wat hij zegt. De visie van zijn gesprekspartners verandert hierdoor.

Het sociaal tolken en vertalen heeft een sociaal nut omdat sociaal tolken en vertalers, door ervoor te zorgen dat hulpverleners en hun cliënten elkaar begrijpen, bijdragen tot gelijkheid van kansen en integratie in een interculturele samenleving.

Taalhulp is op zich geen garantie voor dialoog maar heeft zijn **plaats in een ruimere strategie**. Het sociaal tolken en vertalen is, samen met cursussen van de landsta(a)l(en) voor anderstaligen, interculturele communicatie, interculturele bemiddeling, diversiteitsplannen e.d., één van de vele instrumenten om hulp- en dienstverlening toegankelijk te maken.

Taalhulp stimuleert tot participatie en ondersteunt het leer- en integratieproces doordat de anderstalige uit zijn isolement gehaald wordt. Sociaal tolken en vertalen stelt social-profit organisaties en overheidsdiensten in staat kwaliteit te leveren, ook voor die mensen die de landstaal nog onvoldoende beheersen.

AANBEVELING 1.1 HET GEBRUIK VAN SOCIAAL TOLKEN EN VERTALEN AANMOEDIGEN

VOOR:

- **Een gelijke toegang tot elke dienstverlening**

Steeds meer diensten en instellingen zeggen dat zij mensen van diverse afkomst willen of moeten bereiken. Toegankelijkheid van de dienstverlening voor allochtonen is dan ook een doelstelling die voorkomt in allerlei beleidsplannen.

Een taalprobleem mag geen alibi zijn om niet in te gaan op een vraag van om het even welke persoon die deel uitmaakt van de samenleving. Daarom is er nood aan klantgerichte dienstverlening op maat van elke burger, ook voor diegene die weinig of (nog) niet de landstaal spreekt. Sociaal tolken en vertalers zijn er om overheidsdiensten en maatschappelijke voorzieningen en instellingen de kans te geven zich open te stellen voor alle burgers.

- **Een integratie van allochtonen**

Een nieuwkomer die de landstaal niet spreekt, is volkomen hulpeloos in onze maatschappij. Een sociaal tolk en vertaler kan zowel de trajectbegeleider als de nieuwkomer ondersteunen in het integratieproces. Hij kan helpen bij het bespreken van de kansen, de mogelijkheden en de verantwoordelijkheden van de nieuwkomer.

Maar ook oudkomers hebben soms nog behoefte aan taalhulp. Er zijn nu eenmaal mensen die een nieuwe taal moeizamer en langzamer aanleren. Ook voor wie al behoorlijk de landstaal spreekt, zijn er nog situaties waarin tolk- en vertaalhulp noodzakelijk blijft:

- In nood- en stresssituaties gaat het taalvermogen sterk achteruit.
- In vele contexten wordt een zeer specifiek jargon gebruikt.
- Soms volstaat zelfs een behoorlijke kennis van de landstaal niet om zeer complexe boodschappen te begrijpen.

Diensten en voorzieningen moeten bewust afwegen of zij én hun anderstalige cliënt nood hebben aan een sociaal tolk of vertaler. Tolk- en vertaalhulp zijn niet vrijblijvend. Deze hulp impliceert niet dat anderstaligen geen moeite moeten doen om de landstaal te leren en te spreken. Maar dienst- en hulpverleners dragen ook de verantwoordelijkheid om een beroep te doen op taalhulp als dit de integratie van hun cliënt ten goede komt.



Dankzij de sociaal tolk ontstaat ruimte voor een overgangssituatie waarbij de nieuwe en de oude -buitenlandse- samenleving elkaar ontmoeten, kortom de ideale situatie voor het integratieproces, dat gezien wordt als een wederzijds proces. Dankzij de aanwezigheid van de tolk kunnen de allochtone cliënt en de hulpverlener hun eerste identiteit even opzij zetten. Ze kunnen zich opnieuw identificeren en een nieuwe identiteit erbij betrekken om met elkaar te praten.

Sociaal tolken en vertalers zijn er bovendien het levende bewijs van dat je dankzij een goede kennis van de landstaal actief kan deelnemen aan onze samenleving. Zij gebruiken hun verworven kennis van de landstaal om op een professionele manier anderen te helpen integreren. Zij zijn dus voor nieuw- en oudkomers positieve rolmodellen van integratie.

Op die manier creëert de sector **een nieuwe niche in de arbeidsmarkt** voor mensen van vreemde afkomst. Tegelijkertijd betekent tewerkstelling in deze sector voor hen ook een **erkenning van hun eigen specifieke competenties**.

- **Een gedeeld en actief burgerschap: Iedereen de kans bieden om van zijn rechten te genieten en zijn plichten te vervullen**

Een taalprobleem mag ook geen alibi zijn voor mensen om niet deel te nemen aan de samenleving. Dankzij sociaal tolken en vertalers kunnen mensen hun rechten doen gelden maar ook op hun plichten gewezen worden. Verwachtingen en afspraken worden duidelijk. Dit voorkomt heel wat verzuring bij zowel de anderstalige als bij de hulp- en dienstverlener.

Een goede en doeltreffende communicatie is trouwens een voorwaarde om een aantal basisbehoeften (een huis, medische hulp, een inkomen ...) te vervullen. Pas als iemand hierover zekerheid heeft, is hij echt goed in staat om de taal van het gastland te leren, om opleiding te volgen, werk te zoeken, in het verenigingsleven te stappen... kortom een actieve burger te zijn.

Het burgerschap wordt erkend, want de persoon die het aanvankelijk niet begreep, begrijpt nu alles en kan zich ook verstaanbaar maken. Hij krijgt toegang tot zijn rechten.

- **Een vlotte toepassing van de bestaande regelgeving op alle beleidsniveaus**

Sociaal tolken en vertalen maakt het mogelijk de wetgeving te respecteren zonder dat de dienstverlening in het gedrang komt. Bijvoorbeeld:

- het veilig stellen van het beroepsgeheim of het medische geheim
- het effectueren van het recht op duidelijke en verstaanbare communicatie zoals bijv. vastgelegd in de Belgische wet op de patiëntenrechten
- het effectueren van basisrechten/grondrechten zoals Artikel 2, 22 en 25 van de universele verklaring van de rechten van de mens of nog, Artikel 6, §3, alinea's a) en e) van het Europese verdrag voor de rechten van de mens.

- **Een bijdrage tot het verwerven van de landstaal**

Er wordt vaak (onterecht!) vanuit gegaan dat taalbijstand aan anderstaligen het kennen, kunnen spreken en begrijpen van de landstaal en bijgevolg hun integratie zou tegenwerken.

Niets is minder waar. Tolken en landstaal leren zijn *complementair*: Ook wie pas aan zijn integratieproces begint, moet kunnen communiceren met hulp- en dienstverleners (bijvoorbeeld met een consulent omtrent zijn/haar loopbaanoriëntatie). Sociaal tolken en vertalen zijn niet de achterkant van de medaille van de landstaal leren, het zijn complementaire opstappen naar zelfredzaamheid. Uit vele getuigenissen van anderstaligen weten we dat het sociaal tolken ervaren wordt als een vorm van afhankelijkheid, die ze zo snel mogelijk willen ontgroeien.

Sociaal tolken en vertalers kunnen een springplank vormen voor taalcursussen. Als hulpverleners, bij het inschakelen van een tolk, hun cliënten systematisch verwijzen naar het bestaande didactische aanbod in de landstaal vormt het sociaal tolken en vertalen een sterke link tussen anderstaligheid en het leren van de landstaal. De verwijzing gebeurt steeds vanuit een concreet geuite behoefte op het moment zelf. Via de tolk kan dit op een duidelijke manier overgebracht worden.

- **Een vermindering van de totale maatschappelijke kost**

Er bestaat een terugverdieneffect van het sociaal tolken en vertalen: duidelijke communicatie van vragen en problemen maar ook van mogelijke oplossingen maakt hulp- en dienstverlening efficiënter en veel doelgerichter. Door met een tolk te werken kan men tijdens het gesprek het beoogde onderwerp onmiddellijk aansnijden.



Verder wordt het onderwerp een stuk efficiënter behandeld en wordt het voor de gesprekspartners duidelijk of de boodschap al dan niet begrepen werd, wat de exacte verwachtingen zijn, ...



RESOLUTIE 2 VERZEKEREN VAN HET RECHT OP KWALITATIEVE TAALBIJSTAND IN EEN SOCIALE CONTEXT, MET INBEGRIIP VAN DE OPENBARE DIENSTVERLENING. DIT RECHT MOET EVOLUEREN VAN EEN PRINCIPIEEL RECHT NAAR EEN JURIDISCH AFDWINGBAAR RECHT.

AANBEVELING 2.1 DE TOEGANG TOT TAALBIJSTAND VERZEKEREN EN VERBETEREN

De vraag naar sociaal tolken en vertalen overstijgt heel sterk het aanbod. Het aanbod moet vergroot worden daar waar de nood hoog is, daar waar grondrechten dreigen in het gedrang te komen door gebrek aan communicatie.

Dit kan gaan over eenvoudige dienstverlening die dreigt te mislukken, maar waarvan de gevolgen groot zijn. Daarvan zijn tal van voorbeelden: het niet-begrijpen van een oproepingsbrief van het tewerkstellingskantoor; het mislukken van een schuldbemiddeling met marginalisering als gevolg; het niet-slagen voor een rijexamen waardoor een tewerkstellingskans verloren gaat, ... Maar net zo vaak gaat het over complexe en emotionele hulpverleningsgesprekken waarbij elkaar begrijpen zowel voor de hulpverlener als voor de anderstalige basisvoorwaarde nummer 1 is.

Op basis van het gelijkheidsbeginsel, moeten de instellingen en elke hulpverlener een beroep kunnen doen op sociaal tolken en vertalen. Ten minste één van de mogelijkheden tot mondeling vertalen moet mogelijk zijn: tolken ter plaatse of telefoontolken. Al te vaak wordt de nood aan taalbijstand opgevangen met noodoplossingen waarbij de kwaliteit niet gegarandeerd is en waarbij er zware gevolgen kunnen zijn.

Telefoontolken is een instrument op zich én een vangnet wanneer geen tolken ter plaatse kunnen voorzien worden. Bovendien maakt de tolkentelefoon het voor elke hulp- en dienstverlener mogelijk om vrijwel onmiddellijk toegang te krijgen tot een kwaliteitsvolle professionele tolk.

- **Het aanbod optimaliseren door het opzetten en bevorderen van partnerschappen tussen de sociaal tolk-en vertaaldiensten.**

De bestaande vraag van gebruikersvoorzieningen moet zoveel mogelijk beantwoord worden. Het aanbod is er immers ter ondersteuning van dokters, leerkrachten, ambtenaren, tewerkstellingsconsulenten, sociaal assistenten ... die volwaardig willen communiceren met hun cliënteel dat de landstaal (nog) niet voldoende onder de knie heeft.

Om behoeftedekking te garanderen, moeten de Sociaal Tolk- en Vertaaldiensten samenwerken. Zo kunnen bijvoorbeeld de diensten voor tolken ter plaatse het telefoontolken als complementair instrument promoten en vice versa.

- **Een optimale territoriale dekking verzekeren door:**
 - Het erkennen van een voldoende fijnmazig netwerk van sociaal Tolk- en Vertaaldiensten
 - Een vergoeding te voorzien voor de werkverplaatsingen (tijd en/of vervoerskosten) van de sociaal tolken en vertalers: De verplaatsingskosten en -tijd kunnen sterk variëren in functie van de afstand die de tolken moeten afleggen en van het gekozen vervoersmiddel. Opdat in het volledige gebied tolken ter plaatse zou kunnen worden aangeboden, moet er een vergoeding voorzien worden voor de (soms verre) verplaatsingen die de tolken moeten afleggen om de plaats waar de opdracht plaatsvindt te bereiken

RESOLUTIE 3 EEN EUROPESE KWALITEITSNORM VOOR HET SOCIAAL TOLKEN EN VERTALEN INVOEREN

De kwaliteit van de sociaal tolken en vertalers verzekeren en ondersteunen

Sociaal tolken en vertalen is een vak. Om een goede tolk- of vertaalprestatie neer te zetten, is het onontbeerlijk dat de sociaal tolken en vertalers naast een goede talenkennis ook over een hele reeks vaardigheden beschikken (verworven via opleiding, ervaring, ...) en een deontologisch correcte houding aannemen.

Sociaal tolken en vertalers worden ondersteund door sociaal tolk- en vertaaldiensten, die hen ook de opdrachten bij de dienst- of hulpverleners bezorgen. Het is ook van belang dat de sociaal tolk- en vertaaldiensten bepaalde kwaliteitsnormen hanteren.

De dienst- of hulpverlener die een beroep doet op de sociaal tolk of vertaler moet eveneens op een correcte manier de rol en de functie van de tolk kunnen inschatten en waarderen. De nood aan **kwalitatieve** tolk- en vertaalhulp wordt bij gebrek aan de nodige sensibilisering én training nog bij te weinig dienst- en hulpverleners onderkend.

Er is nog steeds een groot informeel tolk- en vertaalcircuit actief. Bepaalde hulpverleners durven al eens sterk vereenvoudigde taal, gebarentaal of een derde taal te gebruiken of een gelegenheidstolk in te schakelen (kinderen, familieleden, andere cliënt, ...), maar zij zien vaak niet in dat deze noodoplossingen kunnen leiden tot ernstige misverstanden waardoor de dienstverlening nutteloos wordt of waardoor zelfs negatieve gevolgen ontstaan (van economische meerkost op lange termijn tot zelfs levensbedreigende situaties)

Om de kwaliteit van de prestaties van de sociaal tolken en vertalers te garanderen en te ondersteunen moeten er bepaalde normen gedefinieerd worden:

AANBEVELING 3.1 DEFINIERING VAN EEN EUROPEES BEROEPSPROFIEL VOOR SOCIAAL TOLKEN EN VERTALERS

Een beroepsprofiel definieert de taken, de kennis, de vaardigheden en de attitudes van een beroep. Via een erkenning van Europese beroepsprofielen zouden de beroepen van sociaal vertaler en sociaal tolk gedefinieerd én afgebakend worden. Dit zou bovendien ook een belangrijke stap vormen in de erkenning van beide beroepen.

Om op een correcte manier hun beroep uit te oefenen, moeten de sociaal tolken en vertalers over een zekere kennis beschikken, waardoor zij ook hun vaardigheden kunnen ontwikkelen, in het bijzonder: mondelinge taalvaardigheid en schrijf- en leesvaardigheid, praktijken en technieken om informatie op te zoeken, werkvelden, deontologische principes, tolk- en vertaaltechnieken, verbale en non-verbale communicatie, interculturele communicatie.

Bovendien is het, om het beroep van sociaal tolk uit te voeren, essentieel dat de tolk bepaalde attitudes aanneemt, zoals assertiviteit en zelfzekerheid, beroepsethiek en verantwoordelijkheidszin, empathie, contactbereidheid en een respectvolle houding. Zowel de sociaal tolk als vertaler moeten ook de volgende attitudes aan de dag leggen: gevoel voor organisatie, loyaliteit, steeds openstaan voor professionele verbetering, flexibiliteit, hoge stressbestendigheid, discretie en respecteren van de geheimhoudingsplicht, doorzettingsvermogen, nauwkeurigheid en striktheid.

AANBEVELING 3.2 DEFINIERING VAN EEN EUROPESE DEONTOLOGISCHE CODE VOOR HET SOCIAAL TOLKEN EN VERTALEN

De hulp- of dienstverlener kan erop rekenen dat de sociaal tolk of vertaler zich aan bepaalde deontologische regels houdt, naast een sterke taalkennis ook beschikt over een aantal vaardigheden en voor, tijdens en na het uitvoeren van de opdracht een professionele houding aanneemt.

De sector vraagt de erkenning van de waarden die de basis vormen van beide beroepen: de toepassing van ethische principes beïnvloedt de houding van de gesprekspartners naar de tolk toe en staat garant voor zijn professionalisme. Deze waarden vormen een leidraad in om het even welke situatie en door ze te respecteren neemt de tolk een houding en ingesteldheid aan die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de functie, temeer omdat het werkkader waarin hij functioneert een emotionele dimensie heeft.

De sociaal tolk of vertaler moet altijd minimaal de volgende deontologische regels respecteren :

- Objectieve, volledige en getrouwe weergave van de boodschap: De tolk of vertaler vertaalt alles zonder toevoegingen, weglatingen of wijzigingen. De vertaling moet uiterst nauwkeurig en precies zijn.
- Non-interventie: De tolk of vertaler biedt alleen taalhelp. Hij geeft geen advies en bemiddelt niet.
- Onpartijdigheid: De tolk of vertaler kiest noch de kant van de hulp- of dienstverlener, noch die van de cliënt. De tolk of vertaler moet beiden respecteren. Hij mag geen enkel waardeoordeel vellen.



- Geheimhoudingsplicht: De tolk of vertaler respecteert het beroepsgeheim. Alles wat hij verneemt tijdens de uitoefening van zijn beroep blijft vertrouwelijk.
- De sociaal tolk of vertaler moet ook zijn of haar grenzen kennen en kan een interventie weigeren indien de kwaliteit van de interventie niet gegarandeerd kan worden of indien de minimale ethische code niet gerespecteerd kan worden.

AANBEVELING 3.3 **DEFINIERING VAN EEN EUROPESE KWALITEITSNORM VOOR OPLEIDINGEN SOCIAAL TOLKEN EN VERTALEN**

- **Een basisopleiding uitwerken, alsook voortgezette opleidingen voor sociaal tolken en vertalers**

De sector streeft naar de officiële erkenning van een basisopleiding die leidt tot het behalen van het diploma "sociaal tolk" of "sociaal vertaler". Niet alleen wordt hierdoor de basiskwaliteit van het tolken en vertalen gewaarborgd, dit vormt ook de hoeksteen voor de professionalisering en de erkenning van het beroep.

- **Formeel erkennen van de opleiding door de bevoegde overheden**

De opleiding moet erkend zijn en geïntegreerd worden in het reguliere onderwijs, op zijn minst op het bachelorniveau.

Een erkenning en waardering van de opleiding én het beroep houdt het volgende in :

- De overheid erkent en subsidieert op korte termijn de basisopleidingen voor sociaal tolken en sociaal vertalers binnen het reguliere onderwijs;
- De overheid erkent en richt op reguliere wijze opleidingen sociaal tolken en sociaal vertalen in, minimaal op bachelorniveau.

De basisopleiding en het deontologische kader volstaan niet: het beroep vereist ook permanente vorming en specialisatieopleidingen. Daarom moeten ook de nodige middelen gegarandeerd worden om de voortgezette opleidingen voor sociaal tolken en sociaal vertalers in te richten.

- **Garanderen dat enkel opgeleide tolken en vertalers worden ingeschakeld**

De sector van het sociaal tolken en vertalen wenst zich naar zijn gebruikers en naar alle betrokken overheden toe garant te stellen voor de kwaliteit van de geleverde taalbijstand. Daarom zou de sector in de toekomst enkel moeten werken met **opgeleide sociaal tolken en vertalers**.

- **De overheid vergemakkelijkt de toegang tot de opleiding via het erkennen van elders verworven kwalificaties en/of elders verworven competenties**

AANBEVELING 3.4 **DEFINIERING VAN EEN EUROPESE KWALITEITSNORM VOOR SOCIAAL VERTAAL- EN TOLKENDIENSTEN**

Om de dienst- en hulpverlener en de tolk of vertaler samen te brengen, is de sociaal tolk- en vertaaldienst nodig. De sociaal tolk- en vertaaldiensten zijn een belangrijke kwaliteitsschakel:

- Zij trekken geschikte kandidaat-tolken en vertalers aan met een brede waaier van talen.
- Zij zoeken en zetten de meest geschikte tolk of vertaler in als antwoord op de vraag van hulp- en dienstverleners.
- Zij bewaken de kwaliteit van de taalhelp via een evaluatieprocedure maar ook via (permanente) opleiding van zowel de tolken en vertalers als de hulp- en dienstverleners.
- Zij maken diensten en voorzieningen bewust van het belang van interculturele communicatie.

Een sociaal tolk- en vertaaldienst is de beheerder van een proces dat tot doel heeft:

- het overbrengen van mondelinge of schriftelijke boodschappen van een bron- naar een doeltaal op volledige, getrouwe en neutrale wijze.
- En dit:



- in opdracht van een voorziening;
- teneinde kwaliteitsvolle reguliere sociale en openbare dienst- en hulpverlening voor iedereen mogelijk te maken zodat het eenieder mogelijk wordt zijn/haar rechten zeker te stellen en zijn/haar plichten na te komen

De rol van de sociaal tolk- en vertaaldienst behelst vier deelaspecten:

- (1) het verstrekken van kwalitatieve tolk- en vertaalhulp;
- (2) de 'matching'-functie (het behandelen van de aanvragen);
- (3) kwaliteitswerking met de afnemer van tolk- en vertaalhulp.
- (4) kwaliteitswerking met de sociaal tolk en vertaler.

De sociaal tolken en vertalers, wat ook hun statuut is, moeten verbonden zijn aan een Sociaal Vertaal- en Tolkdienst.

Bij gebrek aan juridische erkenning en structurele inbedding van de sector van het sociaal vertalen en tolken verkeren de meeste diensten in een permanente onzekerheid m.b.t. hun middelen, projecten en zelfs hun voortbestaan. Bovendien zijn ook de huidige middelen niet altijd toereikend om een aantal essentiële taken op te nemen (zie resolutie 4).

AANBEVELING 3.5 OVERLEG, SENSIBILISERING EN OPLEIDING VAN GEBRUIKERS

Er moeten zoveel mogelijk inspanningen geleverd worden om de relatie tussen de dienst-/hulpverlener en de tolk en vertaler te verbeteren en om de uitoefening van het beroep van sociaal tolk en vertaler te bevorderen.

De aanwezigheid van een sociaal tolk heeft immers gevolgen. De anderstalige wordt geholpen om alles te begrijpen, maar ook de situatie van de dienst-/hulpverlener verandert. Hij werkt nu niet meer alléén, maar met een tussenpersoon die zowel zijn visie als de visie van de cliënt zal weergeven. Deze positie vereist geduld en vertrouwen.

De sector verwacht dat de sociaal tolken en vertalers professioneel werken. Daartoe moeten de gebruikers duidelijkheid hebben over de rol van de tolk en de tolk leren zien als functie en niet als gesprekspartner (de rol van de vertaler is doorgaans duidelijker voor de gebruiker en beter afgebakend). Daarom is het aan te raden dat de medewerkers van de gebruikersdiensten gevormd en bijgeschoold worden om op de hoogte te blijven van de mogelijkheden en ontwikkelingen in de sector.

Er bestaat een behoefte aan structureel overleg met de institutionele gebruikers van sociaal tolken en vertalers over de wijze waarop wordt samengewerkt. Het is daarom wenselijk dat de verwachtingen en noden van de verschillende spelers regelmatig naast elkaar worden gelegd en geëvalueerd.

RESOLUTIE 4 VOORZIEN VAN ERKENNING EN FINANCIERING VOOR SOCIAAL TOLK- EN VERTAALDIENSTEN

Het sociaal tolken en vertalen is in de voorbije jaren uitgegroeid tot een essentieel instrument voor het inclusieve en integrale beleid. De steeds toenemende vraag vanuit overheidsdiensten en maatschappelijke voorzieningen en instellingen naar kwaliteitsvolle taalbijstand bewijst dit.

Er is dringend nood aan **juridische erkenning** en **structurele inbedding** van de sector van het sociaal vertalen en tolken.

AANBEVELING 4.1 ERKENNING/STRUCTURELE INBEDDING VAN SOCIAAL VERTAAL- EN TOLKENDIENSTEN VIA WETGEVING EN EEN ADEQUATE SUBSIDIERING

Om kwaliteitsvolle prestaties te garanderen, op basis van de criteria vermeld in aanbeveling 3.1 tot 3.5, is het noodzakelijk dat er kan gewerkt worden met erkende sociaal tolk- en vertaaldiensten.

De sociaal tolk- en vertaaldiensten moeten kunnen instaan voor de kosten die voortspuiten uit het beheer van de prestaties, de coördinatie en het kwaliteitswerk, de logistiek en de infrastructuur en de algemene en specifieke werkingskosten. Daarom moet de erkenning van de sociaal tolk- en vertaaldiensten gepaard gaan met een **adequate subsidiëring**.

AANBEVELING 4.2 FINANCIËLE BIJDRAGE VOOR SOCIAAL TOLK- EN VERTAALPRESTATIES VAN DE VERSCHILLENDE OPENBARE DIENSTEN EN VOORZIENINGEN DIE EEN BEROEP DOEN OP SOCIAAL TOLKEN EN VERTALERS

Net als de taalproblematiek doorkruist het sociaal tolken en vertalen alle aspecten en geledingen van onze maatschappij. Vanuit dat perspectief is de sector de mening toegedaan dat het organiseren van sociale tolk- en vertaalhulp een gedeelde verantwoordelijkheid betreft die individuele overheden en ministeriële bevoegdheden overstijgt.

De verschillende overheden sluiten samenwerkingsovereenkomsten af. En dit op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau, zodat voor alle bevoegde overheden kan vastgelegd worden welke financiële bijdragen zij moeten leveren voor de **tolk- en vertaalprestaties die aan hun diensten en voorzieningen geleverd worden**.

AANBEVELING 4.3 ERKENNING EN STRUCTURELE FINANCIERING VAN HET ONDERWIJS

Vanuit een perspectief van integrale kwaliteitszorg is de kwalificatie van sociaal tolken en vertalers een cruciale hefboom voor het realiseren van een kwalitatief hoogstaand tolk- en vertaal aanbod.

De sector vraagt dus dat de bevoegde overheden de nodige middelen vrijmaken zodat de opleidingsinstellingen de nodige modules kunnen ontwikkelen en organiseren voor een opleiding voor sociaal tolken en vertalers, en aldus kwaliteitsvolle prestaties te garanderen.

AANBEVELING 4.4 ERKENNING VAN HET BEROEP VAN SOCIAAL TOLK EN SOCIAAL VERTALER

De aanwezigheid van een sociaal tolk garandeert een correcte weergave van het gesprek zonder er een naaste bij te betrekken die niet tegen de situatie opgewassen is of die niks met de situatie te zien heeft.

De verdere professionalisering van het sociaal vertalen en tolken dient gepaard te gaan met **een erkenning van het beroep** van sociaal tolk en vertaler, **een aangepast beroepsstatuut** en een **correcte verloning**.

Het creëren van tewerkstelling voor sociaal tolken en vertalers vormt één van de doelstellingen van de sector.

De vereiste criteria voor kwaliteit worden weergegeven in aanbeveling 3.1 tot 3.5.

RESOLUTIE 5 ONDERSTEUNEN VAN OVERLEG- EN SAMENWERKINGSSTRUCTUREN OP VERSCHILLENDE NIVEAUS: EUROPA, NATIONAAL, REGIONAAL, ...

Om overal in Europa dezelfde kwaliteitsnormen (zie aanbeveling 3.1 tot 3.5) te kunnen aanbieden aan zowel de diensten en voorzieningen als de anderstaligen, moeten de Sociaal Tolk- en Vertaaldiensten samenwerken. Bovendien moeten de Sociaal Tolk- en Vertaaldiensten vraag en aanbod met elkaar weten te verzoenen. Ze moeten ook de sociaal tolken en vertalers zorgvuldig selecteren, de kwaliteit van de vertaling controleren, de tolken opleiden en de gebruikers sensibiliseren.

AANBEVELING 5.1 ONDERSTEUNEN VAN OVERLEG

- Overlegplatform op nationaal en/of regionaal niveau

Tijdens het plegen van onderling overleg is het wenselijk dat de Sociaal Tolk- en Vertaaldiensten in hun activiteiten worden bijgestaan door een advies- en ondersteuningsdienst.

Deze ondersteuningsdienst moet werken aan:

- o kwiteit
- o tools en methodologieën
- o beleidsbeïnvloeding en sensibilisering
- o toegankelijkheid en sensibilisering

- Overlegplatform op Europees niveau

Om in de hele EU dezelfde kwaliteitsnormen van taalbijstand te kunnen bieden (zie aanbeveling 3.1 tot 3.5), moeten de Sociaal Tolk- en Vertaaldiensten ook op Europees niveau samenwerken en hun praktijken zoveel mogelijk harmoniseren.

Het platform biedt de Sociaal Tolk- en Vertaaldiensten de kans om informatie uit te wisselen en om hun werkmethodes te harmoniseren.

- Beroeps- of belangenvereniging voor Sociaal Tolken en Vertalers

De sociaal tolken en vertalers moeten ook betrokken worden bij de inspanningen die voor hen worden geleverd en de instrumenten die worden ontwikkeld. Ze zijn partner in dit proces en moeten ook geraadpleegd worden. Het staat hen vrij om zich te organiseren op regionaal, nationaal en/of Europees niveau.

Het netwerk kan pas efficiënt functioneren indien het door de EU erkend wordt als de vertegenwoordiger van de erkende Sociaal Tolk- en Vertaaldiensten.

Inhoudstafel

<i>Voorwoord</i>	3
<i>Resoluties en aanbevelingen</i>	5
<i>Lexicon</i>	6
<i>Inleiding</i>	6
RESOLUTIE 1	Erkennen van het sociaal tolken en vertalen als een noodzakelijk instrument voor een Europees integratiebeleid dat staat voor diversiteit en gelijkheid van kansen.....	8
<i>Aanbeveling 1.1</i>	<i>Het gebruik van sociaal tolken en vertalen aanmoedigen</i>	<i>.....8</i>
RESOLUTIE 2	Verzekeren van het recht op kwalitatieve taalbijstand in een sociale context, met inbegrip van de openbare dienstverlening. dit recht moet evolueren van een principieel recht naar een juridisch afdwingbaar recht.....	11
<i>Aanbeveling 2.1</i>	<i>De toegang tot taalbijstand verzekeren en verbeteren</i>	<i>..... 11</i>
RESOLUTIE 3	Een Europese kwaliteitsnorm voor het sociaal tolken en vertalen invoeren	12
<i>Aanbeveling 3.1</i>	<i>Definiering van een Europees beroepsprofiel voor sociaal tolken en vertalers</i>	<i>..... 12</i>
<i>Aanbeveling 3.2</i>	<i>Definiering van een Europese deontologische code voor het sociaal tolken en vertalen</i>	<i>..... 12</i>
<i>Aanbeveling 3.3</i>	<i>Definiering van een Europese kwaliteitsnorm voor opleidingen sociaal tolken en vertalen</i>	<i>..... 13</i>
<i>Aanbeveling 3.4</i>	<i>Definiering van een Europese kwaliteitsnorm voor sociaal vertaal- en tolkendiensten</i>	<i>... 13</i>
<i>Aanbeveling 3.5</i>	<i>Overleg en sensibilisering en opleiding van gebruikers</i>	<i>..... 14</i>
RESOLUTIE 4	Voorzien van erkenning en financiering voor sociaal tolk- en vertaaldiensten	15
<i>Aanbeveling 4.1</i>	<i>Erkenning/structurele inbedding van sociaal vertaal- en tolkendiensten via wetgeving en een adequate subsidiëring</i>	<i>..... 15</i>
<i>Aanbeveling 4.2</i>	<i>Financiële bijdrage voor sociaal tolk- en vertaalprestaties van de verschillende openbare diensten en voorzieningen die een beroep doen op sociaal tolken en vertalers</i>	<i>..... 15</i>
<i>Aanbeveling 4.3</i>	<i>Erkenning en structurele financiering van het onderwijs</i>	<i>..... 15</i>
<i>Aanbeveling 4.4</i>	<i>Erkenning van het beroep van sociaal tolk en sociaal vertaler</i>	<i>..... 15</i>
RESOLUTIE 5	Ondersteunen van overleg- en samenwerkingsstructuren op verschillende niveaus: Europa, nationaal, regionaal, ...	16
<i>Aanbeveling 5.1</i>	<i>Ondersteunen van overleg</i>	<i>..... 16</i>